

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak			
Helyben:		Vidékre:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy óra	1 "	Egy óra	2 "

Felelős szerkesztő
Kutasi Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetmények a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

Kulturális fejlődés.

Debreczen, decz. 21.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetés hosszú időn át hamupipőke volt államháztartásunkban. Meg kellett neki az alélgedni, ami a sürgős napiszükségletek kielégítése után e célra megmaradt; de amint az ország pénzügyei javultak, szaporodtak az eszközök is, melyek a vallás- és közoktatásügyi miniszternek lehetségesse tették, hogy az ország kulturális fejlődését a legerélyesebben előmozdítsa és az 1902. évi előirányzat szerint a kultuszminiszter tárczájának rendes kiadásai 34,878,386 korona tekintélyes összeget tesznek ki, tehát körül-belül annyit, mint egész igazságszolgáltatásunk, vagy az egész honvédség, és csak mintegy 11 millió koronával kevesebbet, mint a földművelésügyi miniszter összes szükséglete. És ezek a kulturális célokat szolgáló kiadások még koránisem érték el tetőpontjukat, mert eltekintve attól, hogy a néptanítói fizetések rendezésének csak azért nincs nyoma a jövő évi költségvetésben, mert azt az állami tisztviselők fizetésének rendezésével kapcsolatban akarják keresztülvinni, és már ezzel nem jelentéktelen további emelése történik a kiadásoknak; azt is figyelembe kell venni, hogy ugy az alsó és közép iskolák, mint a főiskolák

terén még hosszú időn át mindujabb követeléseket fog kelleni kielégíteni, ami természetesen a kiadások további növekedését hozza magával.

A folyó évre megszavazott költségvetéssel szemben a jövő évi előirányzat 3 1/2 millió koronánál valamivel nagyobb többletkiadást mutat fel a rendes kiadásoknál, míg az átmeneti és beruházási kiadások figyelembevételével az összes kiadási többlet 5,499.648 K. A rendes kiadási többlet, mely nyugdíjak és a tárczát terhelő költségek nélkül 3,583.840 koronát tesz, 49 cizm közt oszlik meg. Esik pedig ez összegből 534.526 K. népiskolákra, mely összeg 400 ujonnan rendszeresített tanítói állás és új népiskolák felállításának költségeire szolgál. Községi felekezeti és magániskolák segélyezésére 2,720.000 korona van előirányozva, vagyis 500.000 K-val több, mint a folyó évre. A budapesti egyetem 292.713 Kor, az állami gymnasiumok 194.348 K. az állami reáliskolák 72,827 K. a felekezeti, törvényhatósági és községi középiskolák segélyezése 113.756 K, az állami felsőbb leányiskolák 60.250 K, felső nép- és polgári iskolák 126.201 K, a szakiskolák 195.900 K. több kiadást szükségelnek.

Tetemesen nagyobb összeg van előirányozva a felekezetek segélyezésére. A folyóévi 2,527.844 K.-val szemben 2,949.344

K. van beállítva, és a 421.500 K. többletből 250.000 K. a lelkeszi illetmények további kiegészítésére fordítatik, és így a vallásügyi szükséglet csak e czimen 1,450.000 K.

Különben e kiadási többlettekkel bevételi többletek állnak szemben, melyek a rendes bevételeknél 1,815.500 koronát tesznek.

Rend kívül nagyra haladás, melyet a kuituszminiszter költségvetésének számai bizonyítanak, A törvényhozás és a nemzet áldozatkészségeit tisztelet gerjesztő módon nyilvánul mert a kiadások nem a szó közönséges értelmében produktívok és csak a jövő nemzedék javára szolgálnak teljes mértékben. Szellemi és erkölcsi beruházások ezek jövő nemzedékek javára a nemzet azt bizonyítja áldozatkészsége által, hogy a jövőben is élni akar s hogy az az óhaj lelkesíti, hogy az utánuuk következő nemzedékek jobban fel legyenek fegyverezve a létért való küzdelemre és a nemzetek versenyében a gazdasági és szellemi téren való elsőbbségért. A dus eszközökön kívüli melyeket az ország készségesen bocsát rendelkezésre kulturális ügyeinknek mindenki által elismert kitűnő vezetése is kezesség arra, hogy a kiütözött célokat el is érjük.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter annyira összeforrott tárcája feladatai-

Tarozza.

Nincs reményem . . .

Nincs reményem, hogy e kopár avar
Zöld szigetté váljék valaha!
Be van zárva számomra örökre
A boldogság diszes ajtaja.

Üldözö sors nem szünik zaklatni
Ezt a sok kint látott bus kebelt,
Melyre öröm derűfényes napja
Vigasztugárt sohasem lehel.

Nagyobb a köd . . . tájékozó habok
Tornyosulnak életem tengerén . . .
A csaldás napról-napra bővül
S haldokol a rózsaszín remény.

Megátkozott sujtoló végzetem.
Hogy nyugalmam soha ne legyen;
Hogy a földnek minden baja, kinja,
Átrezdüljön fájt keblemen.

Bánt az ember, — bánt őb, az Isten is!
Kitagadott, sorsüzött lettem.
Miért egykor nevült szívvel vágytam,
Sűrű köddé váltott felelt m.

Megátkozlak, te nyomorult élet;
Tornyosuló nehéz kin-bajok.
Megátkozlak, hitvány emberiség, —
Megátkozlak, aztán meghalok!

Matild.

Irta: Szini Péter.

Az egész városban nagy port vert fel Turai Dénes eljegyzésének híre. Utan utfélen, társaskörökben, magánházaknál nem beszéltek egyébről, csak épen a legfrissebb hírről, mely annyira izgatottságba hozta, különösen a női nomen levők idegeit, hogy szinte lázas hévvel várták az ügy további fejlődését.

Azt senkiséem hitte, hogy ez az egész hír, ha van is benne némi csekély valóság, egyéb lenne jól sikerült farsangi tréfánál.

Igy volt meggyőződve a mindig pápaszemet hordó Szabó néni is, kinek minden női nomen levők nagy sulyt fektettek szavára. Három férjet temetett már el s nagy tapasztaltsággal birt a házassági ügyek rendezése körül.

Őt kereste fel menten — mihelyt a furcsán hangzó hírt meghallotta — Szöveg Boldizsárné, a »szép özvegy« czimmel illetett delnő, ki ifjúkorában elvesztvén férjét, azóta folyvást abba működik, hogy miképen igézhetne le kissé már hervadó bájaival egy alkalmas férjnek valót. Ezideig persze, sikertelen volt a vadászat, de hát ő arról épen nem tehet. Rajta nem mult, hogy nem került alkalmas vad lőfegyvere elé. És ezt ezennel el is hihetjük neki.

Szabó néni maga is a legnagyobb fokú meglepetést árulta el, midőn özvegy Szöveg néni benyitott hozzá.

— Ilyent hallani? — adta a meglepett Szöveg néni. — Szabó néni talán még nem is hallotta?

— Mit, tubiczám?
— Az a Szerémi Matild! Hova tette ez a szemét? — Hát már csakugyan beteljesül, hogy elvész a világ?

— Ne mondd, lelkem! . . . Hát mi történt? . . .

— Apja lehetne, ha nem nagyapja ez a Turai Dénes! . . . Hova tette az a lány a szemét?

— De hát az a vén ember? Mit gondolt az? Egy ily ifju, városzerte híres szépséget vezetni oltárhoz vénségére.

— Ugy ám! Mit jósolhat ebből az ember, Szabó néni?

— Nem lehet jót jövendőlni, lelkem! Az a vén ember tisztára megbolondult, midőn ilyen dologra adta kopasz fejét! Különben fiatal korában sem volt teljes józan esze!

— Hahaha! Hát ezután már a tél fogja ápolni a nyiló virágot!

— Tudod, lelkem sok ránczot elsimit a vagyoni. Turai Dénes gazdag, jómódu ember, egy krajczár adóssága sincs.

— Da a szerelem! Én Istenem, hát az olyan árva portéka, hogy nem jó számitásba?

— Eb, kell is ott szerelem! A vén embernek unig elég lesz, ha a szép, ifju menyecske megsimogatja néha tar homlokát s vet egy hideg csókot fakult ajakára. A többivel nem törődik.

Már deist harangoztak a kálvinisták tornyában és Szöveg néni még mindég fojtatta a tere-ferét Szabó néniel. Elitelték Szerém Matildot; ráfogtak minden rosszra: kika czagták a vén Turait, hogy bolond, bár

val, hogy kizárólagos életcéljának tekinti hogy kulturális fejlődésünket előmozdítsa s minden rendelkezésre álló erővel biztosítsa. Nála található az mi csalhatatlan jele annak ha valaki az igazi ember a maga helyén, t. i. mindazok, kik alája vannak rendelkezve, teljes bizalommal és ragaszkodó szeretettel tekintenek fel hozzá szívesen bocsátják rendelkezésére legjobb erejüket mert tudják, hogy jóakaratauk és becsületes törekvésük mesterükénél mindig a megérdemelt méltánnyal és elismeréssel találkozik.

A nagyvilágból.

== A szerb király életbiztosítása. Bécsből jelentik, hogy Sándor szerb király a L. Urbai ne nevű bécsi biztosítótársaságnál magas összegre kötött életbiztosítást.

== Vilmos császár egy leégett faluért. Em lékezetes még, az a borzasztó tűzvész, a mely a nyáron tönkretette a porosz határ közelében levő Wytiten orosz falut. Vilmos császár közvetlenül a tűzvész után átlövagolt a határon s a leégették javára 10 ezer márkát ajándékozott a saját pénztárából, azon felül pedig egyébként is segítségére volt a kárvallottaknak. Gondoskodása betetőzéseül most felszólítására mindenfelől küldik porosz építőmesterek az építőanyagot Wytitenbe s hogy a vám révén se károsodjék a szegény falu, azt is kijárta Vilmos császár, hogy az orosz kormány vám nélkül bocsátja át az építőanyagot. Ezek után körülbelül bizonyosra vehető, hogy Wytiten lesz az első város, a mely szobrot emel a németek császáriának.

== A nyomor áldozatai. Lipcséből írják: Vogel volt könyvárus felesége magát és há-

gyu, félkegyelmű, sohasem is volt józan esze.

Turai Dénes nem törődött a város népe irigy megjegyzéseivel. Boldog volt, mint szokott lenni az első szerelmes. Mert csakugyan az volt első szerelme. Ugy vénült el s úgy érte el a hatvan évet agglégény fővel. Csinos kastélyában, mely a város legszebb pontján épült, sohasem volt semmi vigalom. Elzárkózott, mogorva volt, társadalmi s egyéb szokásokkal nem törődött. A város népe találgatta zárkozottsága okát. Valamelyik jól értesültnek látszó ráfogta, hogy csalódott szerelmes, ki fájdalommal visszavonul, mint csiga szokott hazikójába. De azt a lényt, ki ben Turai csalódott volna, sohasem tudta senki felfedezni.

Szerémiékhez némi távoli rokonság kötötte, kik épen nem voltak gazdagok. Sőt Szerémi elhunytá után szinte nyomorban éltek. A szép Matild varrásával kereste meg a mindennapi kenyeret házukhoz. Turai többször akart rajtuk segíteni, de a család még nyomorában is büszke volt. Nem fogadott el alamizsnát.

Turai a rokonság révén gyakran tette látogatását Szerémiéknél, mely látogatás nem istünt fel a város lakói előtt. A fiánys. jöhél ez szokott Turai nagyon jól érezte magát szegényes, de tisztán tartott kis lakásában. Azt sem tudta: miért, de vont a valami ahhoz a házhoz. Csak később fedezte fel, hogy Matild epedő szeméi bírnak rá ily vonzó erővel és a mikor ezt felfedezte, megborzadt megrázkódott a gondolattól. Milyen nevetséges volna, ha vén léteire elvakult szerelmessé kellene lennie! Kikaczná az egész

rom gyermekét széngázzal megmérgezte. A szerencsétlen asszony férje már hetekkel ezelőtt eltűnt és a szerencsétlen asszony azóta gyermekeivel a legnagyobb nyomorban tengődött.

== A szállodák ráme, Zürichben a napokban egy nemzetközi tolvajt fogtak el, a ki a szállókban fejtette ki működését. Behatolt a vendégszobákba és ott az utasok ékszereit rakta szépen a saját táskájába. Hihetetlen leleményességgel üzte ez az ember lopásait, ha valamelyik utasban gazdag embert sejtett, egész országokat utazott keresztül a kedvéért, csak hogy kellő pillanatban kirabolhassa. A rendőrök végre is elcsípték. — Irataiból Künstler Siegfried neve tűnik ki, de valószínű, hogy ezt a nevet csak a poetica licentiából használja.

Karácsonyi időleges műipari kiállítások.

Debreczen, decz. 21.

Amint fejlődik, átalakul minden, úgy a kultúra nyomán át nemcsak izlésünk, de szükségleteink is formát változtatnak. Megnövekszenek, különösen feltűnően — ami sajnos — nyilvánul ez a külsőségekben. Hol vannak a régi puritán eivok, igények például a lakásberendezési, a legtöbb ipart foglalkoztató cikkekben, nem is szólva a ruházati cikkekről.

Mindig nagyobb és többféle az igény, mely oly hamar magára veszi a modern ember előtt a szükséges tárgy jelzését, minek „meg kell lennie” és azt meg is szerzi minden áron. — Nagyon is van ok elmelnyedni, e dolog káros hatásán, de segíteni majdnem lehetetlen. — Vigasztaljuk magunkat azzal hogy a tárgyak előállítását az ipart foglalkoz-

világ. Matild első sorban. Kár az efféléiről még gondolkozni is.

El akarta fojtani a meleg érzelmet, mely szíve mélyéből tört fel. Erőszakkal visszatarotta magát a látogatástól, de hasztalan volt minden. A lebilincselő gondolattól nem tudott szabadulni. Matild képe oda vésődött lelke táblájára s az a hő gondolat, melytől oly nagyon remegett, odafonódott ágyához, mint repkény a fára, elbannthatatlanul, leirhatatlanul.

Milyen boldog volna, ha ez a szép hölgy az övé lehetne! Volna kiért munkálkodni, volna kitől várni majd betegsége alkalmával a szíves ápolást! Hát miért is élt ő eddig? ... Miért, kiért kuporgatott? Utoljára is a rokonság szedi széjjel keservesen egyberakott filléreit! Csak bátorság, csak beszélni kell vele! ...

Beszélni! Hiszen épen ez volt a legnehezebb! Otthon mindig kieszelte előre, hogy miképen áll elő kérelmével, de mihelyt a büvkört átlépte, mihelyt ott volt Matild közelében, elveszítette bátorságát. Félt, hogy szép reménye megsemmisül, ha elárulja szíve titkát. Inkább akart elni bizonytalanságban, mint reménytelenül.

És ez a titkolt szerelem csak rágott, őrlött a vén Turai szívében, a nélkül, hogy Matild csak gyanította volna is: mi vezérli oly gyakran házukhoz a jó bácsit. Talán nem is lelt volna bátorsága soha az agglégénynek nyilvánosságra hozni a hő gondolatot, mely szívében már termőfává növekedett, ha a véletlen nem jó segítségére.

(Vége köv.)

tatja és sok embernek adja meg a kenyérkeresés lehetőségét. Vegyük még most azt is hozzá és dolgozzunk azon, hogy a feldolgozó kezek magyarok legyenek, hogy az anyag nálunk készüljön és annak ára ki ne menjen külföldre, de ben maradjon hazánkban és lehetőleg városunkban, vidékünkön, akkor enyhítettük némiképp a baj hatását. De ez a legnagyobb feladat! Hiába itt a hazafiság folytonos hangoztatása, a mindentéle rábeszélés, mert míg itthou nem készül meg szokott izlésünknek, kényelmünknek megfelelő áru, addig csak a külföldi áru kél el.

Korunkban hiába biztatna a költő „függjön rajtad dáróc” bár a szembántó színzavar, bécse mikor a hazáért égő szívet takar — kevesen igyekezzenek a dicseretet kiérdemelni. Igaz, hogy sok téren hiányos és nincs megfelelő termelésünk és mögötte maradunk a külföldi izlésének, hol kedvezőbb helyzetben fejlődhetett és jobb viszonyok között sok iparág. De hazai iparosainknak sőt műiparosainknak is abban van szerintem a tragikumuk, hogy ha tanulással és igyekezettel akárhányan el is érik, sőt felülmulják a külföldet: nem méltányolják, nem pártolják, mert tudomást sem vesznek arról. E téren igazán nagy szolgálatot tehetnének a kiállítások az ismertetés, népszerűsítés által.

Kulturális szempontot is említettem. Nem csak odadobott frázis ez. Mert ugyan ki meri állítani a hozzáértők közül, hogy a még művelt középosztályunk nagyrésze is műizlés tekintetében a legenyhébb kritikát is kiállja. Ne értsenek félre! Kizárólag a műipari tárgyakra értem és még nem is szólva festészetről, szobrászatról. S így mily kevesek azok, kik nincsenek megfosztva a a lélek egyik legnemesebb s legtisztább gyönyöreitől. Mikor leszünk e téren is azon a fokon legalább ahol tudomány, irodalom stb. tekintetében is állunk.

Ez a tény a közönynek is az oka. De ám annak is, hogy bírálat nélkül fogadtunk el és használunk mindent, mit az izléstelen osztrák ipar ránk sóz. Hja, az készen van nem kell rendelni, nem kell törődni rendeléssel csináltatással, nincs dolgunk. Kinek jut eszébe olyan dolog, mint egyéni izlés stíl szerűség stb. — Ezen változtatni nehéz; mert sok idő kell hozzá, míg csak egész új nemzedék nem nő föl, mely már részesedik a művészeti oktatás áldásában, közoktatásügyünk miniszterének egyik legáldásosabb alkotásában. Ebben van a szebb jövő egyik alapja is.

Nem más, mint maga a jó izlés szoktat majd sokakat rá, hogy keressék a jobbat, a szebbet a gyáripár tuczat termékénél. De nem várhatunk az új nemzedékre; vannak a mostani között, kik akarják s tudják izlésüket finomítani csak módot kell rá nyújtani, hogy tanulhassanak. — Keressve sem találni jobb módszert, mint minőt a kiállítások nyújthatnak: a szemléltetést. — Bemutatva igazi nemes izlésű tárgyakat, önkéntelenül mindenki összehasonlítást fog tenni és ez többet ér, nagyobb hatása lesz minden beszédnél.

A beruházás időpontja még volt, meg lesznek és különölegesen munkátalanság az államnak s'ge. Minő több évi fokoly sok helyen negyven millió léseket eszköznyok kedvező nagyobb befektetések tervek teljes. A program melyek közül is meg fog is vannak ki

A vicin pal ezelőtt t dekeit minis czéljából; a és fontossá innen vissza vényhozásnak dekü vasutó lenkezőleg, rubb a mos is fog nyujt finanszírozá

A közö forrásból hetni a tár teiről, mely bizonyos v Erről anná csak a sz niszterelnö is juthatta nézve vég van zárva nek siker

A kat herceggel katoliki s legközele let — mi vagy 8 ár ság javas

Az fogatásan egy oly londoni No de ki jelentős tásának, a hábor An elfogatá mely eg vezéré Az érdekes ben eg szokta teszi. A de ez hogy k

Belföldi dolgok.

A beruházási kölcsön, melynek felvételi időpontja még hetekkel ezelőtt bizonytalan volt, meg lesz a jövő év elején. A kormánynak és különösen kereskedelmi kormányunknak felfogása az, hogy ily kritikus időben, a munkátalanság és az ipari pangás idejében az államnak segítőleg közbelépni kötelessége. Minő örverdetes tény volt az, hogy több évi fokozatos gyengülés dacára, midőn oly sok helyett inog a talaj, képes volt a negyven milliót meghaladó ipari megrendeléseket eszközölni. A nemzetközi pénzvizonyok kedvezőek lévén, a kormány most a nagyobb befektetésekhez lát. A beruházási tervek teljesen kidolgozva várnak a kivitelre. A programon régibb tervéken kívül — melyek közül a székely vasutak egy része is meg fog valósulni — újabb befektetések is vannak kilátásba véve.

A vicinális törvényjavaslat már öt hónap pal ezelőtt teljesen elkészült és azóta az érdekeit miniszteriumoknál van véleményadás céljából; a hosszas tanulmányozást a kérdés fontossága és nehézségei indokolják; ha innen visszakerül, be lesz nyújtható a törvényhozásnak. Az a felfogás, hogy helyierdekü vasutágyunknak ártani fog, ferde: ellenkezőleg, minthogy rendelkezéseiben szigorubb a mostani törvénynél, több garanciát is fog nyújtani mindazoknak, kik ily vasutak finanszírozásával foglalkozni óhajtanak.

A közös vámtarifa. Egy estilap osztrák forrásból megbízható adatokat véli közölhetni a tárgyalás alatt álló vámtarifa részleteiről, melyek szerint a magyar kormány bizonyos vámtételeknél meghátrált volna. — Erről annál kevésbé lehet szó, mert most csak a szakreferensek tárgyalnak és a miniszterelnökök, vagy a szakminiszterek nem is juthattak abba a helyzetbe, hogy valamire nézve végleg megállapodjanak. Az pedig ki van zárva, hogy azoknak a bizonyos köröknek sikerül nálunk valaki beugratni.

A katolikus kongresszus. Vasary Kólos hercegprímás január hó 9 ére hívja össze a katolikus kongresszust. A meghívókat már legközelebb széjjelküldik. A püspöki értekezlet — mint a P. D. írja — január hó 7-én, vagy 8-án foglalkozik a huszonhetes bizottság javaslatával.

A boerek szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 21.

Az angolok még mindig Kruitzinger elfogatásának örömmámorában usznak. Végre egy oly hír, amely alkalmat ad arra, hogy a londoni lapok is igazi sikerről írassanak. No de ki is aknázzák ezt az alkalmat? Olyan jelentőséget tulajdonítanak a boer vezér elfogatásának, mintha ez legalább is döntő volna a háborúra.

Annyi tagadhatatlan, hogy Kruitzinger elfogatása nagy csapás a boer hadseregére, mely egyik legkedveltebb és tegvakmerőbb vezérét vesztette el.

Az elfogott vezér harcmodoráról igen érdekesen emlékezett meg most nem régiben egy tokföldi katona. »En lássak az utolsó szokta mondani a vezér, aki fegyverét leteszi. Az angolok, tudom szeretnének elfogni de ez aligha fog sikerülni. Most is, jól tudom hogy két angol oszlop is nyomomban van.

Ha majd közelebb jönnek, embereimet felosztom kisebb rajokra és azok körül veszik, szüntelenül nyugtalanítják az angolokat és annyira összezavarják oszlopaikat, hogy könnyű lesz egérutat nyernem.

Az ellenségnek huszonötezer embere van az itteni gyakorlatban, de mihaszna, ha naponkint harmincz mérföldet se tud megteüni? Ágyúk vannak az angoloknak, nekünk is, nekünk azonban nem kell. En is elvertem két ágyut az angoloktól és elástam. Ötszáz jókatona, ez kell nekem, — és ez van, és így küzdeni fogok tovább, harczolok míg csak életkorom, egészségem megengedi és a csata mindaddig fog tartani, míg az angolok az összes farmereket ki nem utasítják, míg minden várost meg nem szállanak, míg legalább egy félmillió embert nem hoznak csak ebbe az egy gyarmatba. És ahogy én gondolkodom, így gondolkozik Brand és Hertzog is.»

A bátor boer vezére, — ha csakugyan az angolok kezébe került — bármilyen sors várna is, a boerokat a további küzdelemtől vissza nem rejtenti. Sőt a Daily News már nyugtalankodva adja hírül, hogy a boerok valami fontos lépésre szánhatták el magukat mert a vezérek folytonosan tárgyalnak harczosaikkal, és egymás között, továbbá Botha János, Scheepers, Pretorius és a többi vezétek — úgy látszik Botha parancsára — seregeiket összevonják.

A Daily Mail pedig arról ad értesítést, hogy Krüger unokája Dél-Afrikába utazott, valószínűleg azzal a megbízatással, hogy a harctéri helyzettel megismerkedjék, és esetleg — ha a boer vezérek is egyetértének ebben — a háboru megszüntetését hozza javaslatba.

Ez az utóbbi hír aztán megmagyarázza az előbbi. Az angol lapok minden áron úgy akarják feltüntetni a dolgokat, mintha a boerok megadásra, fegyverletételre gondolnának, és szeretnék elbitetni a világot, hogy az angol fegyverek helyzete csakugyan kiűnő. De más oldalról is fel felmerül a béke híre. Így például Utrechtből jelentik, Krüger Berlinből azt a hírt kapta, hogy az udvarnál a béke helyreállítását méltányos feltételek mellett közelínek tartják. Angliában változások várhatók, amelyek a békére kedvezőek lesznek.

Minthogy a békéről szóló tudósítások és az angol kormánytól beálló változásokról szóló értesítések mindig együtt merülnek fel. Chamberlain miniszterségének napjai úgy látszik, csakugyan meg vannak számlálva.

De amint a boerok fegyverletételéről szányra kél Aibion felől a hír, megjön rá csakhamar a czáfolat is. Most se késett. Krüger elnök a leghatározottabban tagadja, hogy közte, valamint az európai és afrikai boer vezérek között a béke kérdésében levelezés folyna. Krüger a leghatározottabban elutasít minden békeszerződést, mely a boer államok teljes függetlenségét nem biztosítja.

Egyről-másról.

Ha szálhatnék...

Ha szálhatnék, mint a madár messze én,
Ott pihennék a galambom kebelén.

Felderülne felegfedett hajnalom,
Ha láthatnám, csókolhatnám
Az én kedves angyalom!

Rab vagyok én: nem mehetek ő hozzá.
Üldöző sors éltet megátkozó;
Megátkozó, hogy nyugalom ne legyen:
Epeszse el hű szívemet
Ez a fájó szerelem!

A minden áron való gavallérkodás ren-

dösen a kávéházak fényében kezdődik s a börtön sötétében hervadozik el, Ekkletánsan bizonyítja ezt Máthé László esete is.

A legújabb átok ez most Debreczenben: »Ugy szeressen téged a szerencse mint ahogy az újságírók szeretik egymást!« Hát ennél nagyobb átkot nem is igen kívánhat az ember az ő ellenségének.

Hol vagy te, Debreczen Szegedhez? Lám ott megbecsülik az újságírókat s beválasztják őket városatyáknak. Ki gondol erre Debreczenben? Ugy vélekedik talán az érdekes bizottság, hogy elég ha papiron porolgtatják ki őket az újságírók, legalább a gyűlösen legyen a szájuk bekötve.

Debreczennek nem kell vesirő ember. Szávay Gyula maradjon ott Győrben. El lehet itt itt prózában is regélni igen sok szép üdvös dolgot, melynek megvalósításához évek óta készülődik a nemes város. Azután meg mig ponyva irodalom lesz. Debreczen város közönségének nagyrésze megtalálja az ő szellemi táplálékát.

Bérházi.

Leszurt községi esküdt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 21.

Véres eset játszódott le tegnap reggel viradóra Választon.

Pap Jucn módos gazdának községi-pótadó és közvetlenadóbeli hátraléka fejében hetekkel ezelőtt lefoglalták egy bornyuját, melynek elárverezése tegnapra volt kitűzve.

A gazda, ki ellenséges viszonyban állott a község vezető embereivel, nem fizette ki tartozását a kitűzött határidő alatt sem, miért is tegnap reggel két órakor Pap Dani községi esküdt megjelent nála és a bornyú kiadását kérte, még pedig azért ily korán, hogy behajthassák reggelre az árverés helyére: Kolozsvárra.

A gazda szembeszállt az esküdttel s megfenyegette, hogy ne merjen a bornyúhoz nyulni, mert leüti a lábáról.

Az esküdt, ki uglátszik, már megszokta az ehhez hasonló jeleneteket, a fenyegetésekkel mit sem törődve bement a pajtába, kikötötte a bornyut s el akarta hajtani.

Látva ezt a gazda, felkapott egy három águ vasvillát s tövig az esküdt hasába döfte.

Pap Dani véresen esett a kövezetre; a rémes tettének következményeitől megrémült gazda pedig elmenekült.

Az esküdt, habár a községi orvos azonnal ápolás alá vette, a délelőtti folyamán — iszonyu kínok között — meghalt.

A véres esetnek epilógusa a legközelebbi eskütszéki ciklus alatt fog lejátszódni.

Törvényték.

§. Elített hamisító. Máthé László volt városi számgyakornok váltóhamisítási bűnyűjét tegnap tárgyalta a törvényték. Olvasóink előtt annak idején bőven feltártuk a könyvelőmű ifju viselt dolgait, a ki a kor áramlatától elragkdtatva, önkéntelenül sülyedt alá a bűnbe.

Gavallértempók, kártya szenvedély, kétes erkölcsű hölgyek társasága vetkeztették ki a becsület öntönyéből s tették a fogház lakójává.

Fizetése nem volt elég arra, hogy uri passzióit fedezni tudta volna vele, azér úgy tett mint igen sokan tesznek a megszorult gavallérok közül. Váltót hamisított; előbb egyet, ezt követte a többi. Mert a bűn lejtőjére csak rá kell lépni s ezután siklik az ember lejjebb, míg bele nem süllyed a becsületesség örvényébe.

A bűn kiderült, a bűnös eltűnt Debreczenből s bebarangolta országot, világot. Végre Szentesen kötötte ki ingatag hajóját, hol megyeri Molnár László név alatt mint véresszáju lapszerkesztő tette rettegetté nevét.

Ott tartóztatták le s onnan hozták Debreczenbe, hogy számot adjon elkövetett cselekedetéről.

Tegnap délután tárgyalak ügyét a II-ik számú főtárgyalási teremben. A tárgyalást Dr. Székely István bíró, a kiváló jogász vezette. A vádat Bálint Dezső képviselte, míg a vádolttat Dr. Benedek János orsz. gyűlési képviselő védelmezte.

Fegyveres őr kísérte be az elegáns szürke ruhában levő vádolttat, ki lesütött fejével lépett a terembe s világot sem tekintett volna fel, mert jól tudta, hogy sok hajdani barátja van jelen az ő bűne tárgyalásán.

Az elnök kérdésére beismeri bűnösségét; elbeszéli, hogy mi ok miatt követte el a váltohamisítást. Hangja reszket, térde megcsuklik mikor beszél. A szégyenérzet hevesen dobogtatja szívét. Nem tagad semmit, beismeréssel óhajt könnyíteni lelke megbíjtent egyeasulyán.

A tárgyalás nem vett hosszú időt igénybe. A tanak kihallgatása után Bálint Dezső ügyész helyettes mondta el vádolobeszédét, melyben bebizonyítottak látva Máthé bűnösségét, kéri elítélését.

Benedek János dr. igen szép védőbeszédet tartott a vádoltt mellett. Máthé a beszéd alatt gyakran törölgette homlokát s talán könnyező szemét is.

A bíróság enyhítő körülménynek vette vádoltt büntetlen előéletét, töredelmes beismerését s váltohamisítás és hamis név használata miatt elítélte tíz hónapi börtönre, melyből egy hónapot kitöltöttnek vett. Ezenkívül köteleztetett a hamisított váltók megterítésére.

Máthé szinte kennzebbülten jelentette ki, hogy az ítéletben megnyugszik s így az ítélet jogerőssé lett.

Dr. Simonffy Béla.

1864—1901.

Debreczen város közéletének ismét mélyszéves gyásza van. Csak alig száradt még fel a köny, melyet Dr. Király Ferencz elhunytá felett hullatott a közrészvét, már ismét szívekbe kapó gyászeset történt.

Dr. Simonffy Béla, agg polgármesterünk egyetlen fia sokak büszkesége, a debreczeni kir. törvényszék nagytehetségű ügyésze, tegnap este megszűnt élni.

Hosszartartó betegsége ellen hasztalan kevesett irt a legügyesebb orvosoknál hasztalan volt minden. — Betegsége még ekkor kezdetét vette, mikor most már özvegyen hagyott nevével egybekelt, Boldogságot remélt s a helyett örökös szenvedés volt osztályrésze. Szervi szivbaj kínozta a kiváló férfit, aki erős önarakkal igyekezett legyőzni a betegséget. A munkához fordult, ott keresett vigasztalást testét őrölő baja között, de hasztalan volt minden. Az életerős 38 éves férfiú tegnap este átszenderült a halál hosszartartó álmára, egyedül hagyván ra jongásig szeretett édesapját s ifju nejét, ki önfeláldozó gondossággal ápolta betegségében.

Az elhalt ügyész életrajzi adatait röviden a következőkben ismertetjük:

Debreczenben született az 1864 ik évben. Elemi iskoláit magánúton végezte, a felsőbb iskolákat pedig a debreczeni főiskolában. Jogi tanulmányait Budapesten elvégezvén 1887-ben állami szolgálatba lépett. Előbb joggyakornok, majd aljegyző, jegyző és alügyész lett. 1895 ben nevezték ki ügyészül a debreczeni törvényszékhez, hoi éles tehetségével csakhamar megnyerte a közbizalmat. Szigoruan ragaszkodott a törvény paragrafusához s e tekintetben sokak előtt talán tulszigorunak is tűnt fel, de ez mind egyenes lelkének, nagyfokú igazságérzetének folyománya volt.

Az elhunyt ügyész három évvel ezelőtt nősült. Ludányi Bay Ferencz földbirtokos leányát, Ludányi Bay Ilonát vette feleségül, kivel boldog családi életet élt.

Betegsége már nősülésekor kezdődött de erős szervezete sokáig ellene állt a kórnak. Ez év február havában egy temetésen meghült s azóta szivbaja rohamos erővel lépett fel. A nyáron az ausztriai Nauheim szivgyógyintézetben keresett üdülést, de hiába volt minden. Kezelő orvosa s Ángyán fővárosi egyetemi tanár mindent elkövettek hogy visszaadják egészségét, ám a halál nem könyörült. A nagy szellem elszállt s a tevékeny férfinak ma már csak hideg hullája fekszik a gyászes ravatalon, melyet a zokogó hitves és a bánatba borult apa könyei locsolgatnak.

Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

»Özvegy németujfalui Dr. Simonffy Béla né született ludányi Bay Ilona és németujfalui Simonffy Imre, továbbá özv. ludányi Bay Ferenczné született bernátfalvi Bernáth Mária ugy a maguk, mint a többi rokonok nevében is, mély bánattal s fájdalomtól megtört szívvél jelentik a forrón szeretett s felledhetetlen jó férj, odaadó, szerető fiú és vő illetve rokonnak

Németujfalui Dr. SIMONFFY BÉLA királyi ügyésznek

muukás és tevékeny élete 38 ik. boldog házassága 4-ik évében, folyó hó 20 án, délután fél 6 órakor hosszas szenvedés után történt elhunytát.

A boldogultnak földi részei a folyó 1901 évi december hó 22 én, Vasárnap délután fél 3 órakor, előbb a Kossuth utcai 7. számú háznál, majd az ev. ref. Kistemplomban tartandó rövid egyházi gyászszertartás után a

Czegléd-utcai temetőben levő családi sírboltba fognak siri nyugalomra letéetni.

Debreczen, 1901. december 20.

Áldás és béke poraira.

A gyászoló család a koszoruk mellőzéseket kéri.

N A P I H I R E K.

— **Ingyen kenyér.** Az ingyen kenyér kiosztása ügyében holnap nagy értekezlet lesz a városháza tanácstermében. E gyűlésen tesz meg a kiosztásra vonatkozó intézkedéseket. A humánus czebra lapunk is elfogad adományokat és azokat készséggel közvetíti. A nemes szívek bizonyára sietni is fognak, hogy a szűkölködők nyomorán a könyörület balzsamával enyhítsenek.

— **Főispáni beiktatás.** Debreczen város tanácsra ma délután három órakor teljesülést tartott, melyen a főispán változásra vonatkozó belügyminiszteri leiratot olvasták fel s tették meg a beiktatásra vonatkozó intézkedéseket. Gyűlés után a tanács tagjai a volt főispánhoz mentek búcsutiszteletre hol Komlóssy Arthur városi főjegyző s polgármesterhelyettes tolmácsolta Dégenfeld gróf előtt a tanács és a város összes tisztviselőinek meleg ragaszkodását. Ezután a volt főispán mondott köszönetet a tisztelgésért s ígérte, hogy mint eddig ezután is szíves lélekkel buzgólkodni fog Debreczen város érdekében. Az új főispán beiktatási ünnepélye december 28 ikán lesz a vármegyeházánál. A beiktatási ünnepélyt diszebéd követi mely a Bika-szállóban lesz. Az intézkedések fogantatására a város részéről Komlóssy Arthur a vármegye részéről pedig Wessprémy Zoltán főjegyző bizattak meg.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** — Az országos tanítói árvaház karácsonyfa ünnepélyét az árvaház nagytermében e hó 24-én, kedden d. u. 3 és fél órakor tartja meg, mely ünnepélyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Kozma László, orsz. tan. árvaházi igazgató.

— **Vármegyei tisztújítás.** Hajduvármegye tisztújító közgyűlése december hó 30-án lesz a vármegyeháza dísztermében. A hangulat nem valami nagyon emelkedett a tisztújítás iránt s valószínű, hogy a régi tisztviselők váiaszlatnak meg.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Az aradi rendőrség egy pénzhamisító bandát fedezett fel, mely ötkoronásokat és forintosokat gyártott. A szövetkezetnek eddig három tagját tartóztatták le. A dolog részletei a következők: Green rendőrkapitány már régóta figyelemmel kísért egy Gyuritzka nevű házaspárt, amelynek lakására naponként gyanus alakok jártak. Tegnap délelőt is a nevezett lakásból egy nő távozott el, aki egy csomagot vitt. Két detektív figyelemmel kísért az asszonyt, amit ez észrevéven, eldobta a csomagot és futásnak eredt. A két titkos rendőr csakhamar meglátta és igazolásra szólították fel a nőt, majd pedig a rendőrségre kísérték. A ház másik oldalán álló detektívek sem várokoztak hiába. Meglátták, amint Gyuritzka besietett lakásába s onnan valamit átakart szállítani a szomszédba. Megfogták s a tárgyakból, melyeket nála találtak, világos volt a ház rejtélye. Egy pénzmintázó gép, több hamis ötkoronás és forintos volt nála, meg egy kis szénkályha, amely tárgyakat pénzhamisításra használták. Az asszonyt is felitték a rendőrségre, hol azt vallotta, hogy a

1901 december 20

nála talált tárgyak a vele volt férfi tulajdona. akit Pintye Györgynek hívnak. Pintye lakásán is házkutatást tartottak s ott is találtak több czin kanalat, csegettűdarabokat, továbbá a pénzkészítéshez szükséges gipszet és más anyagokat. A rendőrkapitány még tegnap végzett a három letartóztatottal s át kísértette őket a törvényszékhez.

— **A szabadelvűpárt tisztelgése.** A debreczeni szabadelvűpárt intézőbizottsága ma délelőtti tisztelgett gróf Dégenfeld József lemondott főispánnál. A küldöttség szónoka Lengyel Imre, a szabadelvűpárt elnöke volt, aki a helybeli szabadelvűpárt nevében üdvözölte a grófot, ki 18 éves főispánsága alatt fáradságos uton ismerve küzdött a szabadelvűpárt eszméinek győzedelméért. Beszéde végén átadta a bizottság jegyzőkönyvét, melyet már lapunkban közöltünk. Dégenfeld József gróf válaszában kifejtette, hogy miképpen már bizottsági taggá választása alkalmával is ígérte, közhasznosa óhajt maradni s mint ilyen küzdeni tovább abban a táborban, mely Debreczen érdekeit igyekezzék előmozdítani. Ígérte, hogy a mint eddig, ezután is törhetlen hűve lesz a szabadelvűpártnak. Végül egyenként kezet fogott a bizottság tagjaival s a tisztelgés végét ért.

— **Működnek a cigányok.** A rendőrség bünyügyi osztályához két bejelentés érkezett s mindenik jelentés besurranó tolvajokról emlékezik meg. Az egyikben egyikben egy piacz utcai tanár tesz panaszt, hogy lakásáról elvitték 400 koronát érő tájtékpipáját, a másik panaszt egyik ügyvéd emelte, kitől két ezüstgyertyatartó s egy téli kabátot vittek el. Ügyilátszik, hogy a lopásokat a városban köborló cigányok követték el, akik beférkőztek az udvarokba s a hol tehetik, vakmerően lopnak. A rendőrség nyomozza a tolvajt s hihetőleg rövidesen kézre is kerül.

— **Panaszos, akit letartóztatnak.** Szerdán este összeszólkozott id. Lakatos József batiz vasvári lakos fiával, úgy hogy utóbb tettleg ességre került a dolog. Dulakodás közben aza pa levágta János nevű fiának egyik ujját és a feján is három mély vágást tett. Az apa azután elment a jegyzőhöz és panaszkodott, hogy a fiai öt megakarrák gyilkolni s ő az éjszaka sem aludt otthon s most sem mer hazamenni. Erre az egyik fiut elhívatta az alóljáróság, aki atyára a vádak egész özönét zudítottá s azt a szennázciós leleplezést tette, hogy atyja hamis koronásokat gyárt s ő a presztélő is tudja adni. Persze az elüljáróság rögtön a házhoz ment s a preszt bizonyos mennyiségű anyaggal együtt meg is találta. A büvádi eljárást még a nap folyamán megindították.

— **Perronjegy-kényszer.** Az államvasutak igazgatósága szigorú rendelettel meghagyta, hogy a pályaudvarok perronjain ezentúl a nemutazóknak csak perronjeggyel szabad tartózkodniok. A perronjegy ára 20 fillér, melynek felét az illető közleg vagy város szegény iskolásgyermekéi, másik felét szegény vasutasok gyermekéi felruházására fordítják.

— **Tolvajnak képzelt kutya.** Nagy riadót rogtonzott az éjjel egyik peteria utcái házban a házörző komondor. A cseléd — bizonyosan a kedvese kieresztése után — nem csukta be jól az ajtót s a lompos szőrű házörző addig próbálgatta, hogy kinyitotta az ajtót s bevonult a konyhába, hol az eldobott csontokat kedélyesen rágicsálta. A kutya által okozott zajra felébredt a cseléd s azt hívén, hogy tolvaj jár a konyhában, rémitő síkoltásban tört ki. A házu'ajdonosa s az udvar összes lakói hálórúhában futottak a konyhába s akkor derült ki, mi-

kor lámpát gyújtottak, hogy merényletről szó sincs, mert az egész rablóbizottság a jámbor komondor volt a szerzője.

— **A csendőrszurony áldozata.** Kis Sziget községből szomorú esemény híre érkezik. Egy szegény asszonyt, Törő Francziskát, a kinek mindenét el akarták árverezni két forint adótarozása fejében, agyonszurt egy csendőr, mert kétségbeesésében reátámadt. A tartozás fejében el akarták vinni az ösz szes butorait, amelyekért azonban a zsibárus sem adott volna többet egy koronánál. Egy Tar nevű csendőr is jelen volt az árverésnél s mikor az asszony végső kétségbeesésével nem tudott többé magán uraikodni s a csendőrré támadt, ez előkapta a fegyverét és a szuronyal adódte a szerencsétlen asszonyt. Törőné azonnal meghalt s halálát négy kis gyermeke siratja.

— **Letartóztatott ügyvéd.** Bácsból írják: Kinos feltűnést keltett egy az ügyvédek, mint a nagyközönség körében, hogy az utóbbi napokban több ügyvéd ellen kellett több szabálytalanság miatt megindítani a vizsgálatot. Csak néhány hete történt dr. Mandel esete s most újra van miről beszélni. Dr. Szemek Emilt, aki egyike volt Bács legelőkelőbb ügyvédeknek, letartóztatták Dr. Szekelők évek óta károsította ügyfeleit. Bácsra csak most jöttek rá és az ügyvéd ur a fogházban várja büntetését.

Leharapta a nyelvét.

— Saját tudósítónktól. —

Koiozvár, decz. 21.

Rémes háborzongató rablógyilkossági kísérlettel kiszinezve, napok óta közbeszéd tárgyát képezi a városban Balassa János pinczér esete.

Az erre vonatkozó különböző verziók közül legelterjedtebb az a hír, hogy Balassát az Erszébet uton eddig ismeretlen parasztleányok rablási szándékból megtámadták, folytatni kezdték s midőn segélyért kiabált, egyik támadója levágott a nyelvéből egy darabot. A torkát is át akarták metszeni, de valaki megzavarta munkájukban s így áldozatukat az árokba dobva — elmenekültek.

Ott találták aztán meg a kora reggeli órákban a Nádás felől jövő falusi emberek. Utána jártunk a dolognak s kiderült, hogy az előbb elmondottaknak csak egy nagyon kis része felel meg a valóságnak.

Értesülésünk szerint ugyanis az eset a következő: Balassa János szombaton egy helybeli kávéssal meg egy másik pinczérrel egész éjjel mulatott, még záróra után is egy jó ideig. Végre, midőn a társaság szétoszlott, Balassa meglehetősen ittas állapotban a Kővári-telep felé vette útját.

A hogy a koromsötétségben az Erszébet-uton végigbotorkált, a Hercegovina előtt levő ezölőphen megbotlott, elesett, miközben állat a ezölőphöz verte s nyelvét kettéharrapta. A minc a nagy fájdalomtól így a földön vergődött, beesett az árokba, hol azután reggel a városba igyekvő falusiak megtalálták.

Az esetről értesítve lettek a mentők, kik a sérültet beszállították a Karolina kórház sebészeti klinikájára.

Itt fekszik Balassa most is. Esméletehöz jött már, de — az orvosok véleménye szerint — kevés a remény arra nézve, hogy beszélő képességét visszanyeri.

A sérült nyakán külérőszak nyomai

nem láthatók, csupán az állán van egy nagyobb zuzódás és az arcán több horzsolás a melyek esése közben keletkeztek.

Színház.

Színházi műsor.

Szombaton, decz. hó 21-én, bérlet 67-ik szám „A” — Svihákok. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, decz. hó 22-én, két előadás; délután 3 óraker, félhelyekkel: Sany. Toy. Kinai operette 3 felv. este 7 és fél óraker, bérletszünetben: A két árva dráma 5 felv.

Hétlőn, december hó 23-án, bérlet 68-ik szám „B” — Az új czég. Sziamü 5 felvonásban. Irta: Sardon.

Kedden, decz. hó 24-én, karácsony előestőjén nincs előadás.

Szerdán, decz. hó 25-én, két előadás; délután 3 óraker, félhelyekkel: A modell. Operette 3 felvonásban; este 7 és fél óraker, bérlet 69-ik szám „C” — ujdonságul először: Karácsony. Drámai látványosság 5 képben. Dickens Károly „Karácsonyi éneke” című elbeszélése után írta: M.

Csütörtökön, decz. hó 26-án, két előadás; délután 3 óraker, félhelyekkel: New-York szépe. Amerikai operette 6 képben; este 7 és fél óraker, bérlet 70-ik szám „A” — másodszer: Karácsony. Drámai látványosság 5 képben.

Pénteken, decz. hó 27-én, bérlet 71-ik szám „B” — A suhancz. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Konti József. Szombaton, december hó 18-án, bérlet 72-ik szám „C” — Svihákok. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, december hó 29-én két előadás; délután 3 óraker, félhelyekkel: Boccaccio. Operette 3 felvonásban; este 7 és fél óraker, bérletszünetben. Tanay Frigyes bucsufelleptéül: Liliomfi. Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irta; Szilvágyi Kde.

* **Don Caesar de Bazan.** A vig kedélyű, de lelkében nemes érzelmeket ápoló Don Caesar ismét diadalmas bevonulást tartott az este színházunkba. A közönség méltó figyelmé követte Komjáthy János játékát, ki ebben a szerepében ritkítja párját. Olyan Don Caesárt, mint Komjáthy, nem sokat találunk az országban. Az este különösen olyan elemében volt a derék igazgató, hogy önmagát multa felül. Kapott is annyi tapsot, kihívást, hogy végtére talán maga is megsekkalta. Nagyon természetes, hogy a helyzetet végig ő dominálta.

Mellette Fái Flórárt illeti elismerés, aki szintén kitűnően alakított. Kiss Irén, Szabó Irma, Sziklay és Bartha szintén dícséretet érdemelnek.

Irodalom.

Utravaló. Szecessiós kiállítású kis könyvet kapunk a mai postával melynek tartalma figyelmet lebillencesel. Thury Zoltán, a jeles író, rakta le a könyvbe életnézeteit. A szerző nagy ügyességgel levelekbe szedte a bölcs életigazságokat s gyermekekhez szó bennök. A közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogta olvasni a szép hit kötetet melyben az élet viszontagságából merített de a hileg ész bírálatán atszóródott filozofia vonul végig. Megérdemli a kötet, hogy neve lők, családok asztalain helyet foglaljan, mer nagyértékű pedagógiai becs is van benne. A csinos kiállítású kötet csak másfél koronába kerül. Szébb és igazabb utraválót nem igen ajánlhatnánk Thury Zoltán e könyvének.

Gavallértempók, kártya szenvedély, kétes erkölcsű hölgyek társasága vetkeztették ki a becsület öntönyéből s tették a fogház lakójává.

Fizetése nem volt elég arra, hogy uri passzióit fedezni tudta volna vele, azér úgy tett mint igen sokan tesznek a megszorult gavallérok közül. Váltót hamisított; előbb egyet, ezt követte a többi. Mert a bűn lejtőjére csak rá kell lépni s ezután siklik az ember lejjebb, míg bele nem süllyed a becsületesség örvényébe.

A bűn kiderült, a bűnös eltűnt Debreczenből s bebarangolta országot, világot. Végre Szentesen kötötte ki ingatag hajóját, hol megyeri Molnár László úév alatt mint véresszájú lapszerkesztő tette rettegetté nevét.

Ott tartóztatták le s onnan hozták Debreczenbe, hogy számot adjon elkövetett cselekedetéről.

Tegnap délután tárgyalak ügyét a II-ik számú főtárgyalási teremben. A tárgyalást Dr. Székely István bír., a kiváló jogász vezette. A vádat Bálint Dezső képviselte, míg a vádolttat Dr. Benedek János orsz. gyűlési képviselő védelmezte.

Fegyveres őr kísérte be az elegáns szürke ruhában levő vádolttat, ki lesütött fejjel lépett a terembe s világért sem tekintett volna fel, mert jól tudta, hogy sok hajdani barátja van jelen az ő büne tárgyalásán.

Az elnök kérdésére beismeri bűnösségét; elbeszéli, hogy mi ok miatt követte el a váltohamisítást. Hangja reszket, térde megcsuklik mikor beszél. A szégyenérzet hevesen dobogtatja szívét. Nem tagad semmit, beismeréssel óhajt könnyíteni lelke megbíjtent egyeasulyán.

A tárgyalás nem vett hosszú időt igénybe. A tanúk kihallgatása után Bálint Dezső ügyész helyettes mondta el vádolóbeszédét, melyben bebizonyította látva Máthé bűnösségét, kéri elítélését.

Benedek János dr. igen szép védőbeszédet tartott a vádoltt mellett. Máthé a beszéd alatt gyakran törölgette homlokát s talán könnyező szemét is.

A bíróság enyhítő körülménynek vette vádoltt büntetlen előéletét, töredelmes beismerését s váltohamisítás és hamis név használata miatt elítélte tíz hónapi börtönre, melyből egy hónapot kitöltöttnek vett. Ezenkívül köteleztetett a hamisított váltók megtérítésére.

Máthé szinte kennzebbülten jelentette ki, hogy az ítéletben megnyugszik s így az ítélet jogerőssé lett.

Dr. Simonffy Béla.

1864—1901.

Debreczen város közéletének ismét mélyszéves gyásza van. Csak alig száradt még fel a köny, melyet Dr. Király Ferencz elhunytá felett hullatott a közrészvét, már ismét szivekbe kapó gyászeset történt.

Dr. Simonffy Béla, agg polgármesterünk egyetlen fia sokak büszkesége, a debreczeni kir. törvényszék nagytehetségű ügyésze, tegnap este megszűnt élni.

Hosszartartó betegsége ellen hasztalan kevesett irt a legügyesebb orvosoknál hasztalan volt minden. — Betegsége még ekkor kezdetét vette, mikor most már özvegyen hagyott nejjével egybekelt, Boldogságot remélt s a helyett örökös szenvedés volt osztályrésze. Szervi szivbaj kinozta a kiváló férfit, aki erős önkakarral igyekezett legyőzni a betegséget. A munkához fordult, ott keresett vigasztalást testét őrölő baja között, de hasztalan volt minden. Az életerős 38 éves férfiú tegnap este átszenderült a halál hosszartartó álmára, egyedül hagyván rajongásig szeretett édesapját s ifju nejét, ki önfeláldozó gondossággal ápolta betegségében.

Az elhalt ügyész életrajzi adatait röviden a következőkben ismertetjük:

Debreczenben született az 1864 ik évben. Elemi iskoláit magánúton végezte, a felsőbb iskolákat pedig a debreczeni főiskolában. Jogi tanulmányait Budapesten elvégezvén 1887-ben állami szolgálatba lépett. Előbb joggyakornok, majd aljegyző, jegyző és alügyész lett. 1895 ben nevezték ki ügyészül a debreczeni törvényszékhez, hoi éles tehetségével csakhamar megnyerte a közbizalmat. Szigoruan ragaszkodott a törvény paragrafusához s e tekintetben sokak előtt talán tulszigorunak is tűnt fel, de ez mind egyenes lelkének, nagyfoku igazságérzetének folyománya volt.

Az elhunyt ügyész három évvel ezelőtt nősült. Ludányi Bay Ferencz földbirtokos leányát, Ludányi Bay Icnát vette feleségül, kivel boldog családi életet élt.

Betegsége már nősülésekor kezdődött de erős szervezete sokáig ellene állt a kórnak. Ez év február havában egy temetésen meghült s azóta szivbaja rohamos erővel lépett fel. A nyáron az ausztriai Nauheim szivgyógyintézetben keresett üdülést, de hiába volt minden. Kezelő orvosa s Ángyán fővárosi egyetemi tanár mindent elkövettek hogy visszaadják egészségét, ám a halál nem könyörült. A nagy szellem elszállt s a tevékeny férfiúnak ma már csak hideg hullája fekszik a gyászos ravatalon, melyet az okogó hitves és a bánatba borult apa könyei locsolgatnak.

Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki:

»Özvegy németujfalui Dr. Simonffy Béla né született ludányi Bay Ilona és németujfalui Simonffy Imre, továbbá özvegy ludányi Bay Ferenczné született bernátfalvi Bernáth Mária úgy a maguk, mint a többi rokonok nevében is, mély bánattal s fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a torrón szeretett s feledhetetlen jó férj, odaadó, szerető fiú és vő illetve rokonnak

Németujfalui Dr. SIMONFFY BELA királyi ügyésznek

munkás és tevékeny élete 38 ik. boldog házassága 4-ik évében, folyó hó 20 án, délután fél 6 órakor hosszas szenvedés után történt elhunytát.

A boldogultnak földi részei a folyó 1901 évi december hó 22 én, Vasárnap délután fél 3 órakor, előbb a Kossuth utcai 7. számú háznál, majd az ev. ref. Kistemplomban tartandó rövid egyházi gyászszertartás után a

Czegléd-utcai temetőben levő családi sírboltba fognak siri nyugalomra letéetni.

Debreczen, 1901. december 20.

Áldás és béke poraira.

A gyászoló család a koszoruk mellőzéseket kéri.

N A P I H I R E K.

— **Ingyen kenyér.** Az ingyen kenyér kiosztása ügyében holnap nagy értekezlet lesz a városháza tanácstermében. E gyűlésen teszik meg a kiosztásra vonatkozó intézkedéseket. A humánus célra lapunk is elfogad adományokat és azokat készséggel közvetíti. A nemes szivek bizonyára sietni is fognak, hogy a szűkölködők nyomorán a könyörület balzsamával enyhítsenek.

— **Főispáni beiktatás.** Debreczen város tanácsra ma délután három órakor teljesülést tartott, melyen a főispán változásra vonatkozó belügyminiszteri leiratot olvasták fel s tették meg a beiktatásra vonatkozó intézkedéseket. Gyűlés után a tanács tagjai a volt főispánhoz mentek bucsutisztelgésre hol Komlóssy Arthur városi főjegyző s polgármesterhelyettes tolmácsolta Dégenfeld gróf előtt a tanács és a város összes tisztviselőinek meleg ragaszkodását. Ezután a volt főispán mondott köszönetet a tisztelgésért s ígérte, hogy mint eddig ezután is szível lélekkel buzgólkodni fog Debreczen város érdekében. Az új főispán beiktatási ünnepélye december 28 ikán lesz a vármegyeháznál. A beiktatási ünnepélyt diszebed követi mely a Bika-szállóban lesz. Az intézkedések fogantatására a város részéről Komlóssy Arthur a vármegye részéről pedig Wessprémy Zoltán főjegyző bizattak meg.

— **Karácsonyfa-ünnepély.** — Az országos tanítói árvaház karácsonyfa ünnepélyét az árvaház nagytermében e hó 24-én, kedden d. u. 3 és fél órakor tartja meg, mely ünnepélyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Kozma László, orsz. tan. árvaházi igazgató.

— **Vármegyei tisztújítás.** Hajdúvármegye tisztújító közgyűlése december hó 30-án lesz a vármegyeháza disztermében. A hangulat nem valami nagyon emelkedett a tisztújítás iránt s valószínű, hogy a régi tisztviselők váiasztatnak meg.

— **Elfogott pénzhamisítók.** Az aradi rendőrség egy pénzhamisító bandát fedezett fel, mely ötkoronásokat és forintosekat gyártott. A szövetkezetnek eddig három tagját tartóztatták le. A dolog részletei a következők: Gréen rendőrkapitány már régóta figyelemmel kísért egy Gyuritzá nevű házaspárt, amelynek lakására naponként gyanus alakok jártak. Tegnap délelőtt is a nevezett lakásból egy nő távozott el, aki egy csomagot vitt. Két detektiv figyelemmel kísérte az asszonyt, amit ez észrevéven, eldobta a csomagot és futásnak eredt. A két titkos rendőr csakhamar utólérték és igazolásra szőlították fel a nőt, majd pedig a rendőrségre kísérték. A ház másik oldalán álló detektivek sem várokoztak hiába. Meglátták, amint Gyuritzáné besietett lakásába s onnan valamit átakart szállítani a szomszédba. Megfoglák s a tárgyakból, melyeket nála találtak, világos volt a ház rejtélye. Egy pénzmintázó gép, több hamis ötkoronás és forintos volt nála, meg egy kis szénkályha, amely tárgyakat pénzhamisításra használták. Az asszonyt is felitték a rendőrségre, hol azt vallotta, hogy a

nála talált tárgyak akit Pintye György kásán is házkutat tak több czin kar továbbá a pénzk és más anyagoka tegnap végzett a kísértette őket a

— **A szabad czeni szabadelv délélött tisztelge mondott főispá Lengyel Imre, a aki a helybeii s vőzölte a gróf alatt fáradságo szabadelvüpart Beszéde végé könyvét, melye Dégenfeld Józ hogy miképen alkalmával is i radni s mint abban a tábori igyekezéék elő eddig, ezután badelivüpartna gott a bizottsá get ért.**

— **Müköd bűnyügi oszt mindenik jel lékezik meg. utcaiz tanár elvitték 400 sik panaszt ezüstgyertya ügylátszik, borló cigán nek az udv rően lopnak vajt s hihet**

— **Pat este összesz vasvári lak ességre ker pa levágta a feján is zután elme a fiai öt n sem aludt Erre az e atyára a szenzáció koronások Persze a a püst b meg is t folyamán**

— **igazgató hogy a nemuta tartózko melyne ros sze szegény fordítja**

— **rőgtön ban a zonyon nm e házör az ajt dobót kutya s azt remi nosa futot**

nála talált tárgyak a vele volt férfi tulajdona. akit Pintye Györgynek hívnak. Pintye lakáskán is házkutatást tartottak s ott is találtak több czin kanalat, csengettyüdarabokat, továbbá a pénzkészítéshez szükséges gipszet és más anyagokat. A rendőrkapitány még tegnap végzett a három letartóztatottal s át kísértette őket a törvényszékhez.

— **A szabadelvűpárt tisztelgése.** A debreczeni szabadelvűpárt intézőbizottsága ma délelőtti tisztelgett gróf Dégenfeld József lemondott főispánál. A küldöttség szónoka Lengyel Imre, a szabadelvűpárt elnöke volt, aki a helybeli szabadelvűpárt nevében üdvözölte a grófot, ki 18 éves főispánisága alatt fáradságos uton ismerve küzdött a szabadelvűpárt eszméinek győzedelméért. Beszéde végén átadta a bizottság jegyzőkönyvét, melyet már lapunkban közöltünk. Dégenfeld József gróf válaszában kifejtette, hogy miképpen már bizottsági taggá választása alkalmával is ígérte, közhasznosa óhajt maradni s mint ilyen küzdeni tovább abban a táborban, mely Debreczen érdekeit igyekeznek előmozdítani. Ígérte, hogy a mint eddig, ezután is törhetlen híve lesz a szabadelvűpártnak. Végül egyenként kezet fogott a bizottság tagjaival s a tisztelgés véget ért.

— **Működnek a cigányok.** A rendőrség bünygyi osztályához két bejelentés érkezett s mindenik jelentés besurranó tolvajokról emlékezik meg. Az egyikben egyikben egy piacz utcai tanár tesz panaszt, hogy lakásáról elvitték 400 koronát érő tájékpipáját, a másik panaszt egyik ügyvéd emelte, kitől két ezüstgyertyatartó s egy téli kabátot vittek el. "Ügylátszik, hogy a lopásokat a városban kóborló cigányok követik el, akik beférkőznek az udvarokba s a hol tehetik, vakmerően lopnak. A rendőrség nyomozza a tolvajt s hihetőleg rövidesen kézre is kerül.

— **Panaszos, akit letartóztatnak.** Szerdán este összeszólkozott id. Lakatos József batiz vasvári lakos fiával, úgy hogy utóbb tettlegességre került a dolog. Dulakodás közben a apa levágta János nevű fiának egyik ujját és a feján is három mély vágást tett. Az apa azután elment a jegyzőhöz és panaszkodott, hogy a fiai őt megakarják gyilkolni s ő az éjszaka sem aludt otthon s most sem mer hazamenni. Erre az egyik fiút elhívatta az aléljáróság, aki atyára a vádak egész özönét zudította s azt a szenzációs leleplezést tette, hogy atyja hamis koronásokat gyárt s ő a prést is tudja adni. Persze az elüljáróság rögtön a házhoz ment s a prést bizonyos mennyiségű anyaggal együtt meg is találta. A büvádi eljárást még a nap folyamán megindították.

— **Perronjegy-kényszer.** Az államvasutak igazgatósága szigorú rendelettel meghagyta, hogy a pályaudvarok perronjain ezentúl a nemutazóknak csak perronjeggyel szabad tartózkodniuk. A perronjegy ára 20 fillér, melynek felét az illető közseg vagy város szegény iskolásgyermekei, másik felét szegény vasutasok gyermekei felruházására fordítják.

— **Tolvajnak képzelt kutya.** Nagy riadót rögtönzött az ejjei egyik póterfa utcai házában a házőrző komondor. A cseléd — bizonyosan a kedvese kieresztése után — nem csukta be jól az ajtót s a lompos szőrű házőrző addig próbálgatta, hogy kinyitotta az ajtót s bevonult a konyhába, hol az eldobott csontokat kedélyesen rágicsálta. A kutya által okozott zajra felébredt a cseléd s azt hívén, hogy tolvaj jár a konyhában, rémítő sísoltozásban tört ki. A házu'ajdonosa s az udvar összes lakói hálórúhában futottak a konyhába s akkor derült ki, mi-

kor lámpát gyújtottak, hogy merényletről szó sincs, mert az egész rablóhistoriának a jámbor komondor volt a szerzője.

— **A csendőrszurony áldozata.** Kis Sziget községből szomorú esemény híre érkezik. Egy szegény asszonyt, Törő Franciskát, a kinek mindenét el akarták árverezni két forint adóterozása fejében, agyonszurtt egy csendőr, mert kétségbeesésében reátámadt. A tartozás fejében el akarták vinni az ősz szes butorait, amelyekért azonban a zsibárus szes butorait, amelyekért azonban a zsibárus sem adott volna többet egy koronánál. Egy Tar nevű csendőr is jelen volt az árverésnél s mikor az asszony végső kétségbeesésével nem tudott többé magán uralkodni s a csendőrrre támadt, ez előkapta a fegyverét és a szuronyával átdöfte a szerencsétlen asszonyt. Törőné azonnal meghalt s halálát négy kis gyermeke siratja.

— **Letartóztatott ügyvéd.** Bácsból írják: Kinos feltűnést keltett egy az ügyvédek, mint a nagyközönség körében, hogy az utóbbi napokban több ügyvéd ellen kellett több szabálytalanság miatt megindítani a vizsgálót. Csak néhány hete történt dr. Mandel esete s most újra van miről beszélni. Dr. Szemek Emilt, aki egyike volt Bács legelőkelőbb ügyvédeinek, letartóztatották. Szemek évek óta károsította ügyfeleit. Bácsra csak most jöttek rá és az ügyvéd ur a fogházban várja büntetését.

Leharapta a nyelvét.

— Saját tudósítónktól. —

Koiozvár, decz. 21.

Rémes háborzongató rablógyilkossági kísérlettel kiszinezve, napok óta közbeszéd tárgyat képezi a városban Balassa János piaczér esete.

Az erre vonatkozó különböző verziók közül legelterjedtebb az a hír, hogy Balassát az Erszébet uton eddig ismeretlen parasztleányok rablási szándékból megtámadták, folytatni kezdték s midőn segélyért kiabált, egyik támadója levágott a nyelvéből egy darabot. A torkát is át akarták metszeni, de valaki megzavarta munkájukban s így áldozatukat az árokba dobva — elmenekültek.

Ott találták aztán meg a kora reggeli órákban a Nádas felől jövő falusi emberek. Utána jártunk a dolognak s kiderült, hogy az előbb elmondottaknak csak egy nagyon kis része felel meg a valóságnak.

Értesülésünk szerint ugyanis az eset a következő: Balassa János szombaton egy helybeli kávéssal meg egy másik piaczérral egész éjjel mulatott, még záróra után is egy jó ideig. Végre, midőn a társaság szétoszlott, Balassa meglehetősen ittas állapotban a Kővári-telep felé vette útját.

A hogy a koromsötétségben az Erszébet-uton végigbotorkált, a Herczegovina előtt levő cölöphöz megbotlott, elesett, miközben állat a cölöphöz verte s nyelvét kettéharrapta. A minc a nagy fájdalomtól így a földön vergődött, beesett az árokba, hol azután reggel a városba igyekvő falusiak megtalálták.

Az esetről értesítve lettek a mentők, kik a sérültet beszállították a Karolina kórház sebészeti klinikájára.

Itt fekszik Balassa most is. Esméletehöz jött már, de — az orvosok véleménye szerint — kevés a remény arra nézve, hogy beszélő képességét visszanyeri.

A sérült nyakán külérőszak nyomai

nem láthatók, csupán az állán van egy nagyobb zuzódás és az arcán több horzsolás a melyek esése közben keletkeztek.

Színház.

Színházi műsor.

Szombaton, decz. hó 21-én, bérlet 67-ik szám »A« — Svihákok. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, decz. hó 22-én, két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: Sany Toy. Kinai operette 3 felv. este 7 és fél órákor, bérletszünetben: A két árva dráma 5 felv.

Hétfőn, december hó 23-án, bérlet 68-ik szám »B« Az ujc zég. Sziamü 5 felvonásban. Irta: Sardón.

Kedden, decz. hó 24-én, karácsony előestéjén nincs előadás.

Szerdán, decz. hó 25-én, két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: A modell. Operette 3 felvonásban; este 7 és fél órákor, bérlet 69-ik szám »C« — ujdonságul először: Karácsony. Drámai látványosság 5 képben. Dickens Károly »Karácsonyi éneke« című elbeszélése után írta: M.

Csütörtökön, decz. hó 26-án, két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: New York szépe. Amerikai operette 3 képben; este 7 és fél órákor, bérlet 70-ik szám »A« — másodszer: Karácsony. Drámai látványosság 5 képben.

Pénteken, decz. hó 27-én, bérlet 71-ik szám »B« — A suhancz. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Kenti József.

Szombaton, december hó 18-án, bérlet 72-ik szám »C« — Svihákok. Operette 3 felvonásban.

Vasárnap, december hó 29-én két előadás; délután 3 órákor, félhelyárakkal: Bocaccio. Operette 3 felvonásban; este 7 és fél órákor, bérletszünetben. Tanay Frigyes bucsufelleptéül: Liliomfi. Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irta; Szigligeti Ede.

* **Don Caesar de Bazan.** A vig kedélyű, de lelkében nemes érzelmeket ápoló Don Caesar ismét diadalmas bevonulást tartott az este színházunkba. A közönség méltó figyelmé követte Komjáthy János játékát, ki ebben a szerepében ritkítja pártját. Olyan Don Caesárt, mint Komjáthy, nem sokat találunk az országban. Az este különösen olyan elemében volt a derék igazgató, hogy önmagát multa felül. Kapott is annyi tapsot, kihívást, hogy végtére talán maga is megsekkalta. Nagyon természetes, hogy a helyzetet végig ő dominálta.

Mellette Fái Flóráról illeti elismerés, aki szintén kitűnően alakított. Kiss Irén, Szabó Irma, Sziklay és Bartha szintén dícséretet érdemelnek.

Irodalom.

Utravaló. Szecessió kiállítású kis könyvet kapunk a mai postával melynek tartalma figyelmet lebillencselő. Thury Zoltán, a jeles író, rakta le a könyvbe életnézeteit. A szerző nagy ügyességgel levelekbe szedte a bölcs életigazságokat s gyermekeikhez szó bennök. A közönség bizonyára nagy érdeklődéssel fogta olvasni a szép hit kötetet melyben az élet viszontagságaiból merített de a hileg ész bírálatán átszűrődött filozofia vonul végig. Megérdemli a kötet, hogy neve lők, családok asztalain helyet foglaljan, mert nagyrészt a pedagógiai nécs is van benne. A csinos kiállítású kötet csak másfél koronába kerül. Szébb és igazabb utraválót nem igen ajánlhatnánk Thury Zoltán e könyvének.

Egy anya rémtette.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, decz. 21.

A családi tragédiák véres históriájában is pártját ritkító eset színhelye volt egy bernali ház a tegnapi mára virradó éjjel. Egy asszony három kis gyermekét második emeleti lakásának ablakából kidobta az utcára és azután maga is leugrott.

A boldogtalant, a ki szörnyű tettét valószínűleg elmeháborodott állapotban követte el, Moraviczy Idának hívják s egy szegény betűszedő felesége. Házassága nagyon boldogtalan volt, úgy, hogy a szegény asszonyon az utóbbi időben beteges melancolia jelei mutatkoztak.

A Moraviczy házaspárnak három gyermeke volt: Mária nevű négyéves leánya, Roland nevű kétéves fia és Frida nevű 11 hónapos leánya.

Tegnap éjjel, 11 óra felé, a mikor a férj már mélyen aludt, az asszony felkelt, kinyitott egy ablakot, a három gyermeket kivette ágyukból és egyiket a másik után ledobta az utcára.

A zuhanásokozta zaj felriasztotta a férfit álmából. Ebben a pillanatban észrevette, hogy felesége felkapaszkodott az ablakdeszkára. Mielőtt még odaroharhatott volna, a széracsétlen teremtés már a mélységbe vetette magát.

A házbeliek a kövezetről fölszedték a vérző testeket. Kevéssel utóbb megjelentek a mentők, a kik két betegszállító kocsit hoztak magukkal. A gyermekeket, kik borzasztó koponyatöréseket szenvedtek, a gyermek-kórházba vitték. A kis Frida még utközben meghalt, hajnalját pedig a kis Roland is kiszenvedett. Apjuk elkísérte őket a kórházba és tanuja volt gyermekei halálának. A harmadik gyermek is nagyon súlyosan megsérült, de az orvosok talán megmenthetik.

Az anya, külörös véletlenségből, nem sebesült meg oly súlyosan. Eszméletén maradt s a mikor a kórházba szállították, nagyon apatikusan viselkedett. Nem volt izgatott, megbánást sem mutatott. Éppen azért azt gyanítják, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.

A szörnyű eset, bár újféltéjt történt, messziről összecsiszította az embereket. Mindenfelől izgatottan kerdezősköttek, hogy mi történt, és még jóval utóbb is sokan állodgáltak a rémes tett színhelye körül.

Különfélék.

+ Az első karácsonyfát a mult század elején állították fel Berlinben. Abban az időben a karácsonyfa csak a szerényebb polgári körökre szorított, mert a magasabb körökben nem találták elég előkelőnek. Lipcsében a karácsonyfát már 1765-ben ismerték. Hanburgban 1796-ban került föl először. Drezdában az első karácsonyfákat 1807-ben árulták, 1815-ben pedig a porosz hadsereg tisztjei bevezették a hadseregbe. Münchenben az első karácsonyfát 1830-ban Karolina királyné állította fel. Ugyanebben az évben ismerték meg a karácsonyfát Magyarországon, Franciaországban pedig tíz évvel később honosította meg Helén orleansi hercegnő. Angliában az első karácsonyfát Albert herceg, Viktória királynő férje állította. Később aztán a karácsonyfa divatja Németországból egész Európában elterjedt.

+ Koplaló művész a víz alatt. Sucehi produkcióját jával felismulja egy Papus György nevű koplaló művész mutatványa, a ki az autoszugesztio segítségével valósággal csoda

dákat művel és a londoni Royal Magazinban megejtett kísérleteivel bámulatba ejtette a tudományos világot és a nagy közönséget. Papus flanel bandázsokba csavartatja testét, hogy a vérkeringési zavarokat megszüntesse. Ezután egy üvegkoporsóba fekszik és a koporsót vízmedenczébe süllyesztik. Nyolcz napon és ugyanannyi éjjelen át fekszik így mozdulatlanul, étlen szomjan. A közönség pedig a kristálytisztá vizen és a koporsó üvegfedelén át megbámulhatja mozdulatlan testét és sápadt arcát, melynek egy izma sem rezzen meg. Nyolcz nap után Papus kiszáll a koporsójából s roha eleintén kissé gyöngén áll a lábán, kutyabaja sem történik.

+ Az amerikai kivándorlás akadályai. New-Yorkból jelentik, hogy az ottani szenátus új törvényjavaslaton dolgozik, mely az amerikai bevándorlók erős megrendszabályozását czélozza. Minden bevándorlót először is vizsgálat alá vetnek, hogy szellemi képzettségét megállapítsák; továbbá felügyelőket neveznek ki, akik a kikötőben a bevándorlók politikai bizonyítványait vizsgálják át, hogy ilyenformán az anarchistákat távol tartsák.

Állami tisztviselők fürdője a Tátrában.

Az állam legujabb erdővásárlása.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 21.

Többször ismertettük a hazánkba szabadon idegen földbirtokosok terjeszkedési vágyait, kik, külföldön a Tátrában nagyban vásárolták össze a birtokokat. — Ezen körülményről a földmivelési miniszter is tudomást szerzett s amennyire csak tehet, megakadályozta az idegen, nagyobbára német földbirtokosok vásárlásait. Mint tudjuk a csorbai tavat is megvette Szentiványi Miklóstól az állam részére. Ujabbán a tátravidéki erdőségekből vett meg nagy kiterjedésű részt a kincstárnak.

Most aztán olyan vállalkozásba fogott az állam, mely az állami tisztviselők részéről nagy tetszéssel fog találkozni. — Legujabbán a szepes szombati erdőtulajdonosok 230 katasztrális hold kiterjedésű erdejét vásárolta meg a földmivelési miniszter 120,000 koronáért. Ezen erdőségekben az állam egy új nyaralótelepet óhajt létesíteni, melyben az állami tisztviselőknek lehetővé kívánja tenni, hogy ott nyáron kevés áldozattal üdülést nyerjenek. — A földmivelési miniszteriumban a napokban irták alá az erdővételre vonatkozó szerződést s legközelebb már a pályázatot is kiírják a nyaralótelep építésére.

A nagy kiterjedésű erdőség jobbra remek fenyes, melynek levegője valósággal csodás hatása. — A kincstár azt is terve vette ugyan, hogy az erdőséget vállalkozóknak adja ki bérbe, de ez eszméről letettek, mert fürdőhely csak is úgy virágozhat, ha költséget és fáradságot nem kimélnék, hogy az fejlődjék. Ez pedig az államnak legjobban módjában áll. — A kassa-oderbergi vasut igazgatóságával is tárgyalást folytat a kincstár, hogy a nyaralótelep létesítése után vasutat építsen a Tátravidék e kies fekvésű helyéhez.

A lipótvári állami erdőhivatalban utak és sétányok tervezetét már most készíttik s azt a legközelebb fel is küldik jóváhagyás czéljából a földmivelési miniszternek.

Szóval nyaralót és fürdőt talán még hamarabb kapnak az állami tisztviselők, mint azt a bizonyos fizetésemelést.

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népeletről. —

I r t a : Szini Péter.

XXIII.

Meg találva.

— No jó! Nem is mondom én azt!... Azonban jó lesz az egy kis segítségül és méltán megérdemli ha az átkozott rablókat a törvény kezébe szolgáltatja.

Veréb Károly érzékenyen köszönte meg a bíró szíveségét és azután utnak indult.

Szive hevesen dobogott és szeméből könnyek törtek elő.

— Megtaláltam végre szegény Juliskámat! — mondá bánatos érzelmekkel: — Legalább most már tudom hogy hol kell keresnem hanvadó porait, Isten nyugtassa meg!...

Sebesen lépdelt tova a jókaiában tartott országúton. Sietnie is kellett. A nap már lefele ereszkedett az ég nyugati peremén s a főváros még távol esett tőle.

Attól tartott hogy ma sem közölbeti titkát a rendőrséggel s az ettől való félelem nagy sietségre ösztönzö.

XXIV.

A rabló-tanyán

Leszált már az éj s a fellegtelen égből töméntelen csilaggal volt hintve midőn Veréb Károly a fővárosba érkezett.

Tudta hol van a rendőrkaszárnya oda igyekezett hát gyors léptekkel.

A kapuhoz érve az inspekziós őr rátormedt:

— Félre inneu, csavargó! Mit akar?

— Bocsáson meg, de a rendőrkapitány urral akarnék beszélni! — felelt Veréb Károly.

— Hát jöjjön holnap. Most nincs hivatalos óra.

— De az én dolgom nem tűr halasztást. Azonnal beszélnem kell vele.

— No nézd! Hát bolond maga! Nem érti, hogy nincs most hivatalos óra?

— Csak jelentsen be mert fontos felfedezést akarok tenni ha a dolog nem sikerül maga lesz felelős érte.

A rendőr meghökkenett kissé.

— Hát ki maga? kérdé.

— Mit használ ha megmondom nevetem? Ugy sem ismer! Menjen jelentsen be. Mondja a rendőrkapitány urnak hogy a rablók ügyében akarok vele beszélni.

A rendőr elkotyogott s kevés idő múlva visszatért.

— Jöjjön utánam! — intett Károlynak.

Veréb Károly belépett a lapos kövekkel kirakott udvarba s követte a rendőrt ki zegzugos folyosón vezette a rendőrkapitány hivatalos szobája elé.

— No, itt van! Kopogtasson!

Veréb Károly nem mondatta ezt kétszer. A kopogásra szabadon válaszolt.

A rendőt eltávozott, Veréb Károly pedig belépett.

— Mit keres itt ily szokatlan időben? — mordult reá a rendőrkapitány. — Nem tudja, mikor tartatnak hivatalos órák?

— Bocsánatot kérek, de én messze föld

ról jövök s megkértem egy kissé Mentse ki alkalmatlankodásom a dolog sürgössége.

— Jól van no!... Beszélje el a golyót!

— Csupán annyi a jelenteni való, hogy felfedeztem a rablók tanyáját.

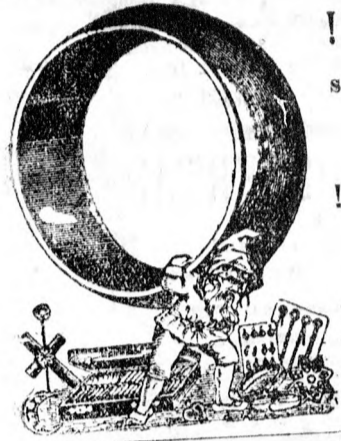
A rendőrkapitány felugrott e kijelentésre. Közelebb lépett Károlyhoz és erősen tekintett szemé közé.

— Hát maga tudja holt tartózkodnak? — kérde kétekedő hangon.

— Tudom, kérem! éppen ezért jöttem, hogy a rendőrkapitány ur segítségét kikérem!

— De hát miként fedezte föl tanyáukat?

(Folyt. köv.)

!!! Megérkeztek !!!

s a legolesobb áron kaphatók a legszebb !! UJDONSÁGOK !! ókszerék, órák s ezüstneműekben.

Löffkeovits Arthur Debreczen, Főpiacz.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik készvényél, csúznál és meghülésnél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjeggyel és a „Richter” czögjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston.

Richter F. Ad. és társa, csaaz. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka csak a készítőnél vagy az alábbi gyógyszerárakban kapható:

Debreczenben:

Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Sándor, Mihalovics Jenő, Rotschnek Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerárakban. Hajdu-Sámszonban: Molnár Miklós gyógyszerárakban.

Ártézi ésszivatyus kutak

— furására —

községek, gyárak, gazdaságok és magányosok részére jutányos feltételek mellett ajánkozik.

Guró Lőrincz kútfuró mester és vállalkozó,

ki 15 év lefolyása alatt

200-nál több sikertűrt kútkutat létesített.

Megrendelések czimemre DEBRECZEN, Varga-utca 20-ik szám intézendők.

Óriási választék

ablak függönyökben

gyapju, Tüll, quinpur kivitelben ablakonként 1 frt. 60 krtól kezdve

Gobelin szövött képekben

Damast, pelüche, posztó asztal és ágyterítőkbén selyem és gyapju takarókban 1 frt. 75 krtól feljebb.

Kardos László

üzletében.

Alkalmas.

karácsonyi és ujévi ajándékok

kaphatók elsőrangu, legnagyobb és a leghíresebb órásüzletben

Gasparik Antal

(SERLI EDE utódánál)

Chronometer műórák, ékszerkereskedő, Első Magyar Ingaóra-gyáros és a Magyar Állam Vasutak pályáórása.

Debreczen, piacz-utca 16. sz.

óriási választék különféle

saját gyártmányu ingaórákban.

Gaazi és ezüstórákban.

külöfélé ékszerekben u. m. lánczok, karótkötők, gyűrűk, fülbevalók, gombok, gyémánt-, brilliant-árak és külöfélé ezüstneműek óriási választékban.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Karácsonyi és Ujévi VÁSÁR

megkezdődött, leszállított

árak mellett.

ROZSA LAJOS

legnagyobb női-felöltő áruházában

Debreczen, Kistemplom-bazár.

AKACIA - SZAPPAN - KÖSZÉNY ÉS GÜZELIEN - REPARATORO
 Főraktár: KORONA GYÓGSZERTÁR, Budapest, Kálvin-ter.

Dr. SCHLEIBERER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZET ÉS SANATORIUM

POZSONY (Cottage)

Gyönyörű hegyi fekvésben, pormentes és szélmentes vidéken, 200 kilométerrel távol a porszennyezés hegyi utak. Szigorúan orvosi felügyelet alatt tartott szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelmi. Kiváló élelmiszer. Egész éven át nyitva. Az igazgatóság. Prospektust és felvételképet küld.

Általánosan tudott dolog, hogy a szépség előreléte és fennmaradása a legkiválóbb és legbiztosabb a FÖLDES-FÉLE

MARGIT KRÉM

Ára: 2 kor., kis tégely 1 kor., szappan 70 fillér, pudor 1,20 kor.
Készítő: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.
Kapható minden gyógyszerertárban.

Lanningene hajfestő szer

A színek és fogaknak legeslegjobb az **OSAN**

Czerny-féle keleti a legjobb és legbiztosabb színező-szer. 1 üveg ára 2 korona. Előzetes higiénizálás szappannal 60 fillér. Főszékhely: CZERNY J. ANTON, Bécs, XVIII. Carl. Ludwigstr. 6

PLATSCHEK VILMOS

elismert legszofidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház

Budapest, IV. Központi Városház.

SCHWANHÄUSSER

RENDET TARTANAK — IDŐT TAKARITANAK

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER, BÉCS, I. Johannesgasse 2.

Parisi kiállítás: arany érem!

FERNOLENDT

Cipőfénymaz, legjobb fénymaz a világon, a cipőnek gyorsan sötét- fekete fényt ad és a bőrt is tartósabb teszi.

Alapítva 1832. — Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrasse 81. — Mindenütt kapható

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

(ORTHOPÄDIUM MŰINTÉZET)

Budapest, VII., Kerepesi-út 32. (a Rókus-kórházzal szemben.)

Sérvkötők, műlábak, műkezek, haskötők, stb. Orvos-sebészeti műszerek, kötözések, betegápolási eszközök.

25 Gummi és hálóból készült különlegességek.

Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

PFALZ COGNAC A LEGJOBB

Vérgyógyítás — Hamopatia

Feltalálja és egyedül képviselője:

Dr. KOVÁCS J. egyet. orvostud.

Budapest, V., Váci-körút 18.

ismertető füzet 1 kor. bérmentve.

Mi helybeliek Budapestben a **NEW-YORK** kávéház-ban (Erzsébet-körút 9-11.) találkozzunk.

Eaténként honvédeknek.

28 ÉV ÓTA!

AZ ELISMERT LEGJOBB MAGYAR BESZÉRTÉSI FORRÁSA

MAJTHNER ÖLÖN

ANDRÁSSY-ÚT 23. SZ. és ROTTENBILIER-UTCA 33.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HOTEL-PARIS SZÁLLODA

Szálloda: SIMON PÁL

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25.

100 szoba 1 fridi felújított műszakiállással együtt. Párkók, elegáns kávéház, étterem és sörszaruok a házban. Villamos vasúti megállóhely az úszás pályaudvarok felé.

MIRGÉSEKET • REKLAMOKAT szakszerűen, pontosan és legelőszöbben készítet az összes lapokban az

ÁLTALANOS TUDÓSÍTÓ

hirdetési osztálya

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Teljesítmény: LEOPOLD GYULA, szerkesztő.

BAYER-féle

MAGYAR TURISTA-TAPASZ

gyűszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen legjobb és legbiztosabb szer. — Egy tekercs ára 80 fillér. 1 kor. beszállás után bérmentve küldi az egyedüli készítő:

VÖRÖSKERESZT GYÓGSZERTÁR

Budapest, VI., Andrassy-út 84.

Kapható gyógyszerertárakban és drogueriákban.

The Freshams

Életbiztosító társaság

Magyarországban működik 1865 óta.

Ígárgalosság a társulgi saját palotájában Budapest, Eberenz Jozsefstr 56b.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely

BUDAPESTEN.

Elsőrangú kővíz hővíz gyógyfürdő, pártia- gőzfürdővel, legmodernebb lezár-ürökkel, pompás ásványvíz-uzodákkal, kő- és kád-fürdőkkel, — 200 kényelmes lakosztóval.

Prospektus kívánat-án ingyen és bérmentve.

SZARVASMÁRHÁKNAL ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BUDAPEST, MERYSEBÉK-KÖRÚT 17.

FEMLÉKESÍTÉS DITAJÁN

Dr. Kovács Kárpáti

KÉZZPASZTA

csakis félhordafalu védjeggyel valódi, 3 nap alatt minden kozot gyógyuló és fahérré vársal.

Egy Tégely 1,20 K. Hozzávaló szappan 1 kor.

Fő- és szőlőküldési raktár: Dr. KOVÁCS ERNŐ gyógy- és illatszertára, Budapest, VI., Gyán-utca 17. szám.

Megtelent „TOILETTE TITKOK” kívánat-án ingyen és bérmentve.

JENCS-féle

MAGYAR RESTITUTIÓS-FLUID

lovak és szarvasmarháknak

As állatok izomerejét fokozza, kitartást, erőssé teszi, megerősíti a lábuk merve bérmentve, az intáguát és az u. n. pók-sodást. — Ára 2 korona. Postán 2,50 kor. beklidése után bérmentve küldi

JENCS VILMOS gyógyszerertára

BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZ.

Az összes létező és bárhol hirdetett gyógyszerek megrendelhetők ZOLTÁN BELÁ gyógyszerertárban Budapest Szabadságtér és Sétány-utca sarkán

A legjobb órákat legszofidabb és legbiztosabb ékezereket

RÉSZELETVEZETÉSRE

szigorúan szabott árakon szállítja Magyarország s nemzeti első és legnagyobb üzlete

BRAUSWETTER JÁNOS kronométer-órák SZÉKESDÉN

Árjegyzék 2000 képpel ingyen és bérmentve.

Különlegességi gyártmányok

Szivattyúk és Mérlegek

minden féle minden célra

L. Wallfischg. 14. BARYENS W., BÉCS, I. Schwarzenbergstr. 6.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Le Délice”

legjobb Vergé cigarettapapír, legkedveltebb Vergé szívarkahely.

Egyszer meggyújtva, a cigarettát a nélkül, hogy kialudna, egész végig ég.

Mindenütt kapható.

SANTAL EGGER